

چالش‌های صنعت قطعه‌سازی و راهکارهای برون‌رفت از آن

صنعت قطعه‌سازی، یکی از ارکان اساسی زنجیره‌ی تأمین خودروسازی، نقشی حیاتی در اقتصاد ایران ایفا می‌کند؛ چراکه این صنعت نه تنها پایه‌گذار تولید خودرو است، بلکه با ایجاد اشتغال گسترده و پیوندهای مستقیم با سایر صنایع، تأثیری فراگیر بر اقتصاد کشور دارد. این صنعت هرچند وابستگی قابل‌توجهی به صنعت خودرو دارد، اما توانسته در صنایع دیگر همچون صنعت لوازم خانگی ورود کند. با این همه صنعت قطعه‌سازی ایران در سال‌های اخیر، به‌ویژه تحت تأثیر تحریم‌ها، نوسانات ارزی و بحران‌های اقتصادی، با چالش‌هایی روبرو شده که نه تنها بقای این صنعت، بلکه کل زنجیره‌ی تأمین خودرو را تهدید می‌کند.

چالش‌های کلیدی صنعت قطعه‌سازی

۱. وابستگی به واردات مواد اولیه

صنعت قطعه‌سازی ایران به‌شدت به واردات مواد اولیه‌ای مانند فولادهایی خاص، آلومینیوم و مواد پلیمری وابسته است. این وابستگی، قطعه‌سازان را در برابر نوسانات ارزی و تحریم‌ها آسیب‌پذیر کرده است.

- **تحریم‌ها:** دسترسی به مواد اولیه‌ی باکیفیت به دلیل تحریم‌ها محدود شده است.
- **نوسانات ارزی:** افزایش هزینه‌ی واردات، فشار زیادی بر حاشیه‌ی سود قطعه‌سازان وارد کرده است.

در این شرایط نه تنها هزینه‌های تولید بالا رفته است، بلکه برنامه‌ریزی بلندمدت برای این صنعت دشوار شده است.

۲. بحران نقدینگی و مطالبات معوق

یکی دیگر از مشکلات عمده‌ی قطعه‌سازان، تأخیر در پرداخت مطالبات توسط خودروسازان است.

- بسیاری از قطعه‌سازان با کمبود نقدینگی مواجه‌اند و این امر توان سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه و حتی تأمین نیازهای جاری را از آن‌ها گرفته است.

۳. ضعف در فناوری و نوآوری

در بسیاری از واحدهای قطعه‌سازی ایران، هنوز از خطوط تولید قدیمی استفاده می‌شود.

- نبود سرمایه‌گذاری کافی در ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته، بهره‌وری را کاهش داده و هزینه‌ی تولید را بالا برده است. این ضعف باعث شده که قطعات تولیدی ایران در بسیاری از موارد نتوانند با استانداردهای بین‌المللی رقابت کنند.

۴. وابستگی به تقاضای داخلی و نوسانات تولید خودرو

صنعت قطعه‌سازی به‌شدت به تولید خودرو در داخل کشور وابسته است. هرگونه کاهش یا توقف تولید خودرو، بلافاصله قطعه‌سازان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این وابستگی، بی‌ثباتی اقتصادی را برای قطعه‌سازان به همراه داشته است.

۵. موانع صادرات و بازارهای بین‌المللی

با وجود ظرفیت‌های بالای صادرات در صنعت قطعه‌سازی ایران، موانع متعددی این مسیر را دشوار کرده‌اند:

- استانداردهای بین‌المللی: بسیاری از قطعات تولیدی ایران به دلیل عدم انطباق با استانداردهای جهانی، امکان ورود به بازارهای خارجی را ندارند.
- تحریم‌های بانکی: تحریم‌های بین‌المللی مانع از دسترسی قطعه‌سازان ایرانی به بازارهای مالی جهانی شده است.
- هزینه‌های لجستیکی: بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل، قیمت رقابتی قطعات ایرانی را تحت الشعاع قرار داده است.

چرا این صنعت حیاتی است؟

اهمیت صنعت قطعه‌سازی تنها به تولید خودرو محدود نمی‌شود. این صنعت یک بازیگر کلیدی در ایجاد اشتغال، توسعه فناوری و حتی بهبود تراز تجاری کشور است:

- اشتغال‌زایی: با بیش از ۲۵۰ هزار شغل مستقیم و نزدیک به ۵۰۰ هزار شغل غیرمستقیم، این صنعت یکی از بزرگ‌ترین کارفرمایان کشور محسوب می‌شود.
- ارتباط با سایر صنایع: قطعه‌سازی به‌طور مستقیم با صنایعی مانند فولاد، پتروشیمی، پلاستیک و ماشین‌آلات در ارتباط است.
- پتانسیل صادرات: در صورت رفع موانع، صنعت قطعه‌سازی می‌تواند به یکی از مهم‌ترین بخش‌های صادرات غیرنفتی کشور تبدیل شود.

پرسش‌های کلیدی نشست این هفته

با توجه به این چالش‌ها، پرسش‌های مهمی پیش روی ما قرار دارد:

- چه راهکارهایی برای حل بحران نقدینگی قطعه‌سازان وجود دارد؟
- چگونه می‌توان با سرمایه‌گذاری در فناوری، بهره‌وری و رقابت‌پذیری را افزایش داد؟
- آیا صنعت قطعه‌سازی ایران می‌تواند جایگاه خود را در بازارهای بین‌المللی تقویت کند؟
- چه نقش حمایتی می‌تواند از سوی دولت و نهادهای نظارتی برای پایداری این صنعت ارائه شود؟

در نشست این هفته‌ی آکادمی دانیان، با حضور کارشناسان و متخصصان، تلاش خواهیم کرد به این پرسش‌ها پاسخ دهیم و دیدگاه‌های مختلف را بررسی کنیم.

تهران، خیابان ملاصدرا،
خیابان شیرازی شمالی، کوچه
زاینده رود غربی، پلاک ۳
۰۲۱-۸۴۰۰۸

www.danayan.com